

İnsan ne kadar uzun yaşar ve ne kadar iyi işler yaparsa yapsın, ölüme çare yok. Osmanlı tarihinin günümüzde en önemli ismi Halil İnalçık'ı da 25 Temmuz günü 100 yaşına kaybettik. Türkiye tarihiyle az çok ilgilenenler arasında Mustafa Akdağ, Ömer Lütfi Barkan gibi onun adını duymayan her halde yoktur.

Emine Çaykara'nın onunla yaptığı uzun ve başarılı bir görüşmenin kitabı olan "Tarihçilerin Kutbu Halil İnalçık" kitabını İş Bankası Kültür Yayınlarından çıktığı 2005'te keyifle okumuş ve onun bir ömür boyu edindiği uzmanlığa hayran olmuştum. Ancak benim okumalarım hep eleştirel okumalardır. Onun bu söyleşide ABD'ye hiç çatmamasına ve gelip geçmiş bütün hükümetlerle iş görmüş olmasına da üzülmuştüm. Hatta ben eğer Pertev Naili Boratav gibi Türkiye'den kovulmamışlarsa, kariyerini yurt dışında yapan ve uzun yıllar özellikle ABD'de yaşayan Oktay Sinanoğlu gibi bilim adamlarına içerlerim. Onlar da bu sıkıntıyı duyuyor olmalı ki, ömürlerinin sonlarına doğru ülkemize dönüyorlar ve hiç kuşku yok ki Amerika'da bir elleri yağda, bir elleri balda da olsa ancak burada mutlu oluyorlar. İnalçık da öyle yaptı uçaklar dolusu arşivi Türkiye'ye taşıyarak Bilkent'te görev aldı.

İNALCIK'LA İKİ BULUŞMA

Rastlantılar beni on yıl önce İnalçık'la iki kez buluşturdu.

Ayvalık'ta Bizim Köy Sitesi'nde tatil yaparken 9 Ağustos 2006 günü akşamüzeri Şirinkent'te oturan öğretmenim Nursel Hanım'a uğradık. Hemen karşılardaki komşularında Halil İnalçık'ın kızının oturduğunu, İnalçık'ın da orada misafir bulunduğunu söyledi. Kendileri davetli imişler, bizi de onların balkonuna taşıdı ve İnalçık'a takdim etti.

Bu fırsatı yalnız onunla sohbet ederek kullanmakla kalabilir miydim? Onun bir akşam bize yemeğe gelmesini ve bu vesileyle Öğretmen Dünyası için bir mülakat vermesi sözünü aldım. Nursel Hanım benim marifetlerimi göstermek için kendisinde bulunan iki kitabımı İnalçık'ın önüne koydu. "Kurtuluş Savaşları Kadınları" ve "Benim Hapishanelerim." İnalçık konuğumuz olmayı kabul eder gibiydi, fakat mülakatın mümkün olmadığını belirtti. Ben bunu "Benim Hapishanelerim" kitabının verdiği olumsuz etkiye yordum. İnalçık, sabahları dört saat çalışıyor ve İslam Ansiklopedisi'ne Orhan Bey maddesini hazırlamak için Almanca bir kitap okuyormuş. Sorularım üzerine Yunanistan'ı birliğe aldıkları için Avrupa Birliğine karşı olduğunu, AKP hükümetini desteklemek gerektiğini söyledi. Amerika'ya karşı olduğunu da belirtti. Dolaylı bir biçimde davet edilmiş olduğumuz için bu cemiyette daha fazla kalmamızın doğru olmayacağını düşünerek kalktık.

İki gün sonra 11 Ağustos 2006'da Nursel Hanım yazlığında verdiği yemekte onunla bizi yeniden buluşturdu. Yanına oturdum ve uzunca bir sohbetimiz oldu. Dergi için tarih eğitimi ve Türk kültürü konusunda bir mülakat rica ettim. Önümüzde bir ses alma cihazı da vardı. "Bu tatlı yemeğin üstüne mülakat olmaz" diyerek isteğimi geri çevirdi.

Bu yemekte İnalçık'ın sofrada bulunan iki kişi ile birlikte Türkiye'nin ABD ile birlikte Irak'a müdahale etmesi gerektiği yolundaki görüşlerini ise hayretle karşıladım. "Şimdi o bataklıkta biz de çırpınacaktık" itirazımı haklı bulmadılar. Misak-ı Milli'ye göre Irak'tan toprak alacağımız olduğunu söylediler...

İnalçık, bir akşam bizim yazlığa gelip konuk olmaya yeniden söz verdi. Bu buluşma gerçekleşmedi. Kızının yazlığında fazla kalmadan ayrıldığını haber aldım. Bilkent'teki telefonunu almıştım. Ankara'ya döndükten sonra aradım. Amacım hem bilgisinden yararlanmak hem de mümkünse onu Ulusal Eğitim Derneği'nin bir Cumartesi Konferansı'na götürmekti. Nedenini unuttum ama bu isteğimi de gerçekleştiremedim.

İnalçık'ın bu 2016 yılında Osmanlı tarihi konusunda Devleti 'Aliye kitabının üç cildini okudum. Bu kitaplara yansıyan bilgilerin ne kadar uzun ve zahmetli bir çalışmayla elde edildiğini, bunun için

HALİL İNALCIK'IN ARDINDAN

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Perşembe, 28 Temmuz 2016 06:26 -

---

tozlu arşivlerde bir ömür harcadığını tahmin edebiliriz. Her bir bölüm okuyucuya Osmanlı devlet sistemi hakkında yeni bilgiler sunuyor. Ancak bunlardan her sınıfın tarihçisi kendine göre yorumlar çıkaracaktır.

Siz yukarıda yazdığım görüş ayrılıklarına bakmayın. Onu sayıyorum. Çünkü o bize bilgiler sunan değerli bir uzmandı. (26 Temmuz 2016)